

alakítása terén. Barrès, a modern francia nacionalizmus atyja, a nemzet alapját a közös nyelvben és a közös multban ismerte fel. A multtal szemben elfoglalt álláspont egyöntetősége tehát a nemzet öntudatának a nyelv egységével egyenlő értékű alkotó eleme. A Hóman—Szekfü megjelenése reményt nyujt arra, hogy a történelmi tudat egyöntetőségét nagymértékben elő fogja segíteni s az ezen a téren most mutatkozó zavarokban helyes iránymutató lesz. Kivételesen nagyjelentőségű tény jelent tehát ez *opus magnum* megjelenése az egységes nemzeti közszellem kiépítésének harcában. A hetedik kötet megjelenése olyan ünnepeles pillanat, mint egy zárókő-letétel. A két tudós nagy életmunkájának legjelentősebb eredménye előtt kalapot emelnek azok, akikért eddigi munkásságuk fáradozását áldozták.

Asztalos Miklós.

SZÓKE SÁNDOR VERSEI.

JÓ LENNE MOST AZ ORSZÁGÚTON MENNI

*Ha most az országúton mennék,
(egyedül, némán,
két fáradt láb,
két súlyos, szűrő szemhéj,
két báván lengő kar
az alvadt éji csendben,
otthonon túl
és minden célon innen,
egyformán messze
multtól és jövőtől,
üresen, akarat nélkül
és mégis valami fojtó kényszerrel:
embernek lenni !),
ha most az országúton mennék
s a sűrű sár-sötétet
villogó penge hasítná ketté
s halált sziszegne rám
az ismeretlen gyilkos:
megállanék . . .
a batyumat letenném . . .
föltérném mellemen az inget . . .
s a szálló tiszta csendben,
halál és élet összevillanásán,
míg tépelt ingem hörgése feloszlik,
csak ennyit szólnék:
töltsed be sorsom, testvér, aki jöttél !*

— — — — —
Jó lenne most az országúton menni.

MINT A KOLDUS, AKI ELREJTETTE KINCSET.

Valami furcsa végzet az arcába vágott.
 S most mállott ököllel, cafrangos ingben
 az utcasarkon áll.
 Hajában a nyomor bogánca tenyészik,
 villogó szemében,
 — mélyről szívtárgó pocsoltyás tükörben, —
 magára ismer minden utcabánát
 Koldús lett belőle.
 Megroggyant ember.
 Még a szél sem barátja: megtépi rongyát.
 Keserves, vedlett nótát nyöszörget,
 kezét előrefúrja
 s mikor a dámák rettenő ujjal
 markába dobják hája bérét:
 kacag magában káros örömmel
 s miközben fejét földre görnyeszti
 — Isten fizesse ! —
 kincsére gondol, mit éji órán odvába rejtett.
 Sárga korongok cikáznak benne . . .
 aranyfelhőben villan egy keztyű . . .
 aprópénz hullik . . .
 — Isten fizesse ! . . . —
 s úgy hajol érte reszkető kézzel,
 mint mohó Cézár győztes harc estjén,
 mikor a trónról hóhérját inti
 s rámutat újabb foglya fejére:
 hulljon ez is még ! . . .
 Valami furcsa végzet az arcába vágott.
 S most mállott ököllel,
 cafrangos ingben
 az utcasarkon áll.

Igy állok én is az élet utcasarkán.
 Tépett hitemnél tépelt ing se rosszabb.
 Erőm se jobb már egy hullott ökölnél.
 Mégis:
 mikor a dámák ellebegnek,
 vagy olcsó részvét aprópénze koppan,
 gögösen mondom: Isten fizesse !
 Tüskés fejemet mélyen lehajtom,
 cserepes ajkam nótát terelget
 s kacagva mondom:
 Isten fizesse !
 Isten fizesse ! . . .
 S Rád gondolok, mint a koldus,
 aki elrejtette kincsét.